

niz je zanimljivih članaka: Stari arhivi i moderna informatika, Image arhivista, izobrazba i međunarodni mobilitet. Vrijedan je spomena i članak F. J. Jakobia "Javna djelatnost arhiva i samopouzdanje arhivskih djelatnika". U dijelu časopisa posvećenom međunarodnim zanimljivostima objavljena su izvješća s međunarodnog skupa za crkvene arhive u Rimu i s Prvog kolokvija regionalnih privrednih arhiva Europe u Dortmundu. Tu su i zanimljivosti u domaćoj arhivistici: osiguranje arhivske građe propalih tvornica DDR-a u Thüringenu, izobrazba arhivista i razni susreti arhivskih djelatnika.

Ovaj je dugogodišnji časopis bez sumnje izgradio takvu uređivačku koncepciju, koja je dostatna za sve ukuse i potrebe.

Erna Perak

"Der Archivar" – Mitteilungsblatt für deutsches Archivwesen, god. 45, sv. 1, 1992. (Problemi izobrazbe i stručnog usavršavanja u Saveznoj Republici Njemačkoj)

U časopisu "Der Archivar", Mitteilungsblatt für deutsches Archivwesen, 45. god., sv. 1, od veljače 1992., pojavila su se tri članka koji dotiču problematiku izobrazbe arhivskih radnika.

Jedno kratko izvješće s trećeg zajedničkog radnog sastanka predstavnika arhiva u Saveznoj Republici Njemačkoj donosi vijest o konstituiranju radne grupe pod nazivom "Specifičnost arhivske djelatnosti", koja bi pomoću upitnika pokušala napraviti stručnu analizu o problemima pri radu u arhivu, organizaciji poslova, problemu izobrazbe i stručnog usavršavanja, kao i o željama i zahtjevima arhivskih djelatnika.

Na radnom sastanku zaključeno je da ne postoji jedinstven sustav obrazovanja arhivista, da čak nije dovoljno razgraničeno područje državnih i područje tzv. komunalnih arhiva. U svakom slučaju obrazovanje bi trebalo prilagoditi konkretnim potrebama. Osim toga, Njemačka se našla pred još jednim problemom: kako nostrificirati svjedodžbe kolegama iz novih saveznih država bivšeg DDR-a.

U članku "Arhivske vijesti i savjetovanja" Odbor Međunarodnog arhivskog vijeća za pitanja izobrazbe izvijestio je o osnivanju Sekcije za arhivističku edukaciju (ICE/SAE). Zamišljeno je da Sekcija djeluje kao forum razmjene iskustava između instituta i docenata.

Na osnivačkoj sjednici Sekcije Odbor za pitanja izobrazbe Međunarodnog arhivskog vijeća potvrđen je kao rukovodeće tijelo Sekcije. Kao zamjenik profesoru Eckhartu G. Franzu izabrana je Carol Conture iz Kanade. Sekcija broji 65 članova uz mogućnost i želju da se broj članova poveća.

Treći međunarodni kolokvij o problemu obrazovanja, vezan uz prethodno konstituiranje Sekcije, održao se u Nizozemskoj 11. i 12. rujna 1990. godine. Bilo je prisutno 30 sudionika iz 18 zemalja. Pokušala se napraviti poredbeni analiza priručnika i udžbenika koji se koriste za izobrazbu arhiv-

skih djelatnika i poučavanje arhivske djelatnosti. Nakon dugo vremena spominjani su "klasični" arhivističke literature: Müller, Feith, Fruin, Jenkinson, Casanova i Brenneke–Leesch. Mnoštvo novih udžbenika koji su se pojavili u zadnjem desetljeću prezentirano je u nekoliko referata predstavnika pojedinih zemalja. Prvi put prof. Jevgenij Starostin zastupao je Arhivski institut iz Moskve, a Pirke Rastas predstavio je studiju "O arhivskim priručnicima i udžbenicima", koji su se pojavili u UNESCO-u u Parizu.

Jesensko savjetovanje 1991. održano je u Kini. Uvodni referat predsjedavajućeg odnosio se na rad UNESCO-a i Međunarodnog arhivskog vijeća, a onda su slijedili prilozi predstavnika pojedinih zemalja. Osobit interes izazvali su referati predstavnika zemlje domaćina. Oni su prezentirali probleme koji se tiču izobrazbe arhivista u svojoj zemlji. Samo četiri sveučilišta u Kini imaju posebnu katedru za arhivistiku, ali se arhivistički tečajevi održavaju na 35 fakulteta.

Predavanja i diskusije sa studentima održavani su na sveučilištima u Bejingju, Nanjingu i Shenyangu. U završnoj rezoluciji istaknuta je želja domaćina za neposrednijom stručnom suradnjom među zemljama–članicama Međunarodnog arhivskog vijeća. Svi referati sa simpozija, kao i referati s koloqvija u Hagu, tiskani su u novom broju "Ianus".

Na trećoj radnoj sjednici 62. "Dani arhiva" Hans–Georg Rupel, između ostalih, referirao je rezultate stručne analize "Specifičnost arhivske djelatnosti" koju je provela radna grupa Udruženja arhivista (VdA). Cilj ove analize bio je opis poslova arhivista, usporedba trenutnog stanja te sadržaja i budućeg sustava obrazovanja.

Iz odgovora na anketna pitanja očevidan je interes za intenziviranje programa usavršavanja. Na najvišem mjestu na ljestvici poželjnih poslova su obrada podataka i poslovi valorizacije građe. Postavljeni su zahtjevi za izobrazbom na regionalnoj razini i ujedno za povećanjem aktivnosti na razmjeni iskustava.

Prigovori upućeni sadržaju izobrazbe odnosili su se na preveliku zastupljenost povijesnih predmeta, dok se premalo vodi računa o potrebama novog vremena, praktičnoj nastavi, valorizaciji, načinima preuzimanja i izlučivanja građe. Također, ispitanici smatraju da treba smanjiti udio latinskog i francuskog u korist engleskog jezika.

Prijedlozi koji se tiču reforme obrazovanja, polaze od toga da se produži vrijeme školovanja arhivista, studij podijeli na osnovno arhivističko obrazovanje i završni dio sa specijalizacijom; tijekom tako strukturiranog studija omogućilo bi se ovladavanje temeljnim zakonima struke i potrebama prakse. Pod udarom kritike našao se i neznatan prostor ostavljen za samostalan rad, kao i šanse za usavršavanje, koje su osobito u državnim arhivima minorizirane.

Annelise Schmidt u svom referatu prezentirala je probleme arhivskih djelatnika iz novih saveznih država bivšeg DDR–a, a koji se odnose na procjenu stručnosti i priznavanje svjedodžbi. Prvo je detaljno opisala sustav arhivističkog obrazovanja u nekadašnjoj Demokratskoj Republici Njemačkoj, ukazujući primjerice na prednosti konzultativne nastave i mane sve veće centralizacije od 1965. god.

U referatu A. Schmidt očita je bila bojazan da bi na kriterij procjene stručnosti i priznavanja postojećih diploma moglo utjecati opće mišljenje o cjelokupnom političko–ekonomskom sustavu DDR–a. Ona se, prije svega, zalaže za jedinstveni sustav školovanja i jednake kriterije procjene stručnosti za sve djelatnike arhiva, i novih i starih saveznih država.

Hans–Georg Vorholt, iznoseći vlastito iskustvo povjesničara u komunalnom arhivu, predočio je općenito probleme onih obrazovanih "postrance", bez pravog arhivističkog obrazovanja. Založio se za afirmaciju tzv. "povijesti mjesta" unutar svakog komunalnog arhiva, objavljivanje rezultata takvih "mjesnih" povijesnih istraživanja u mjesnim časopisima. Istakao je također potrebu veće angažiranosti komunalnih arhiva u definiranju kulturnog i političkog života općine.

Što se tiče izobrazbe arhivskih djelatnika, Hans–Georg Vorholt otvara mogućnost profiliranja novog usmjerenja, političko–povijesnog, za koje bi bila zadužena mjesna učilišta pri komunalnim arhivima. Općenito, pristalica je davanja prostora povijesnom tijeku stručne izobrazbe, a založio se i za široko arhivističko obrazovanje, čime bi se ujedno omogućio veći udio arhiva u kulturnom životu komune.

Paul–Günter Schulte pokušao je izložiti tijek diskusije, koja je uglavnom slijedila probleme na koje se ukazalo u referatima. Svakako da je najbitnije raditi na poboljšanju izobrazbe i stručnog usavršavanja. Reformirati bi trebalo prvo nastavne programe, čime bi se promijenila slika ove specifične djelatnosti. Pojedina područja morat će se jasno razgraničiti, što će omogućiti stručnost i općenito uspon ove djelatnosti na društvenoj ljestvici vrijednosti.

Erna Perak

»ARCHIVALISCHE ZEITSCHRIFT«, 77/1992.

Prvi broj časopisa »Archivalische Zeitschrift« izišao je još davne 1876. godine u izdanju Kraljevskog bavarskog općeg državnog arhiva. Od tada do 1982. godine izišlo je 76 brojeva ovog cijenjenog stručnog godišnjaka. Iste 1982. godine, zbog prerane smrti njegovog urednika, gospodina Rudolfa M. Klosa, časopis prestaje izlaziti. Nakon desetogodišnje pauze, 1992. godine Glavna uprava državnih arhiva Bavorske ponovno je pokrenula časopis. Novi 77. broj nastao je još prije deset godina, ali je sticajem raznih okolnosti tek sada izišao pred stručnu javnost.

77. broj časopisa »Archivalische Zeitschrift« podijeljen je tematski na tri, po obujmu skoro jednaka dijela. Prvi dio sadrži članke i rasprave, drugi recenzije, a treći prikaze stručnih časopisa. Dio članaka iz prvog dijela objavljeni su referati s 41. savjetovanja jugozapadne Njemačke, održanog 1981. godine u mjestu Lörrach. Tema tog savjetovanja bila je »Razgraničenje građe među arhivima jugozapadne Njemačke i susjednih zemalja«. Budući da je domaćin savjetovanja bila pokrajina Baden–Württemberg, problem razgrani-